

Haberler > Günaydın Haberleri > Kitabım filme çekilse başrolü de sen oynasan ne güzel olur

Giriş Tarihi: 11.6.2017

Kitabım filme çekilse başrolü de sen oynasan ne güzel olur

İLKER GEZİCİ

İki usta isim Günaydın'ın Ramazan buluşmaları için biraraya geldi
"MUTLULUK TEK EŞ, TEK İŞ, TEK BAYRAKTA"

ABONE OL

Google News

Edebiyat profesörü İskender Pala ile Türk halk müziğinin ünlü ismi Yavuz Bingöl bir araya geldi, kültür ve sanat gündemini konuştu. Bingöl; Prof. Dr. Pala'ya "Kitaplarınız filme çekilecek mi?" diye sorarken, Pala "Çekilse ve sen oynasan ne güzel olur" yanıtını verdi

'Od', 'Şah ve Sultan', 'Mihmandar', 'Katre-i Matem', 'Babil'de Ölüm İstanbul'da Aşk' ve son kitabı

SON DAKİKA

'Karun ve Anarşist' ile çok satanlar listesinin zirvesindeki isim Prof. Dr. [İskender Pala](#) ile ünlü sanatçı [Yavuz Bingöl](#), GÜNAYDIN'ın Ramazan buluşmaları için bir araya geldi. Son romanında, Lidyalılar ve 12 Eylül dönemlerini paralel kurgu ile anlatıp kültür politikası eleştirisi yapan Prof. Dr. Pala, Bin Yılın Ozanları projesiyle ozanları genç nesille buluşturan Bingöl'le kapsamlı bir kültür- sanat sohbeti yaptı. İşte, Bingöl'ün Cihangir'deki ofisinde buluşan ikilinin; edebiyattan türkülere, sinemadan tiyatroya uzanan keyifli sohbeti...

PROF. DR. İSKENDER PALA: Ben buraya ilk defa geliyorum. Ne güzel bir ofisin var...

YAVUZ BİNGÖL: Hocam ben çoğunlukla buradayım. Kitaplarım, ödülleri, fotoğraflarım; benim yaşam alanım burası. Bestelerimi burada yapıyorum. Gece saat 12'den sonra yan tarafa geçip kayıt yapıyorum bazen. Eski Türkiye, Yeni Türkiye, 249 şehidimizin bir arada olduğu fotoğraf... Yasin Börü, Fethi Sekin şurada, Erdal Eren orada...

İ.P.: Sadece şu odaya bakınca bile ne kadar sayısız trajik olay yaşadığımızı anlıyor insan. İnsanların birbirlerine gülümsemeleri gerekirken, ayrışmaları için neler yapıldığını anlayabiliyorsun. Şurada senin ya da benim kabul edemeyeceğimiz hiç kimse yok. Aynı fikirde olmayabiliriz ama bu toprak bizim ortak toprağımız. Kucaklaşarak yaşamak... Şimdiki gençlere de bu değerleri aktarmak lazım.

Y.B.: Biz belki kendi gençliğimizi heder etmişiz ama günümüzde teknoloji çağında gençler başka boyutta yaşıyor.

DERİN TÜRKÜLER SÖYLÜYORUM

İ.P.: Her dönemin kendine göre bir anlayışı ve algılayış biçimi var. Biz kendi gençliğimizin algılama biçimlerini belli bir çitada düşündüğümüz için gençlerimizin yaşadıklarını anlamsız ve beyhude bulabiliyoruz. Oysa onların da kendilerine göre kabulleri var. Piramitler bulunduğu en derinlerde bir papirüs çıkmış. Hiyeroglifleri çözümleyen bilim adamları, o papirüste ilk olarak şu cümleyi okumuşlar: Zaman kötü, gençleri bu kötülükten kurtarmak lazım. Yani bu bir nesil sorunu; sadece bu çağda olduğunu sanmamalıyız.

Y.B.: Doğru, gençlerin de hayatta kendilerine göre sıralamaları var.

İ.P.: **Buraya geldiğimizde bir eser okuyordun. Bir şeyi merak ediyorum; türkülerde genellikle altı-yedi kıta olan bir eserin iki-üç kıtasını okuyorsunuz. O üçü neye göre seçiyorsunuz?**

Y.B.: Üstadım, vakti zamanında ben de öyle yaptım. Eser yedi kıta ama üç kıtasını almışız mesela. Bir film seyredersiniz ama bir sahnede tüm film özetlenir ya, bu da ona benziyor. Şairler, ozanlar bazı kıtaları öyle yazmış ki, asıl anlatmak istediğini orada buluyorsun. Biz o vurucu kısmı ve mahlasının geçtiği son kıtayı alıyoruz. Ama ben şimdi, o geri kalan dört kıtayla ilgileniyorum. Aşık Sümmani'nin 'Ervah-ı Ezelde' diye bir deyişi var. Onu okuyordum siz geldiğinizde.

İ.P.: Şiirde de böyledir. Bir şairin kitabını alırsınız, aradan o şairle özdeşleşmiş üç şiiri çok beğenir, seçersiniz. O üç şiir, şairin kimliği gibidir.

Divan şiirinde de böyle... Binlerce beyit vardır Divan'ın içinde ama sizin hafızanızda beşi kalır.

Y.B.: Bizim her mekana, her sahneye göre repertuarımız var. Efsun isimli dört kişilik bir grubum var. O grupta sadece derinliği ve felsefesi olan türküler söylüyorum. Ama 25 senelik orkestramla belediye konserine gittiğim zaman, biraz daha eğlence kültürüne yakın, popüler eserler seçiyorum.

İ.P.: Bu söylediğin edebiyatta da var azizim. Şöyle ki, eskiden bir müderris veya aydın üç katmanda

yaşardı. Medresede öğrenciler olurdu. Kürsüde, bir müderris; müspet bilimler, beşeri bilimler, fıkıh ve hadis olacak şekilde, cemaatin seviyesine göre konuşma yapardı. Namazdan sonra akademik katmanda dersini anlatır, cami avlusuna çıkınca da halktan gelenlere kültürel katmanda bir şeyler söylerdi. Bir bilim adamı da hem akademik, hem de halk katmanında bildiklerini insanlarla paylaşırdı. Şimdi üniversite profesörlerinin pek çoğu, halk katmanından uzak veya onlardan kaçınıyor. Tenezzül meselesi gibi... Demek ki bu, müzikte de aynı şekilde...

SIHIRBAZ GİBİSİNİZ

Y.B.: Hocam Cannes'da kırmızı halıda yürüdüğüm zaman, dünya basınına ne söylerim diye özel bir çalışma yapmıştım. Bugün sizinle konuşacağım için de özel bir mesai harcadım. Biraz araştırdım; sihirbaz gibisiniz. Özellikle 'Bülbülün Kırk Şarkısı'nda bunu anlıyoruz. Peygamberimizin hayatını yüzlerce kaynaktan okuduğunuzda anlaşılabilir. Onları okuyucuya aktarırken kullandığınız üslup çok etkileyici. Bir yorum okudum; kitabınızı iki günde bitirmiş, çıkamamış kitaptan...

İ.P.: Teşekkür ederim.

Y.B.: **Sizin kitaplarınızı okurken, o sahneyi kafanızda canlandırabiliyorsunuz. Hocam, sizin en büyük özelliklerinizden biri de bu; kitaplarınızın sinematografik olması. Kitaplarınızın filme çekilmesini istemez misiniz?**

İ.P.: Ne güzel olur, bir gün bir kitabım filme çekilse de, baş karakteri sen oynasan...

Y.B.: İnşallah hocam...

İ.P.: Bir kitabım çok seviliyorsa, gerçekten o kitaba çok enerji harcamışım demektir. Sizde de öyle değil mi? Yıllarca yazı yazdım; yazının neresinde gözyaşlarım klavyeye düştüyse, okuyucu da tam orada ağladı.

Y.B.: Müzikle çok benzer bir şey hocam... Çok doğru; beni duygulandıran, burnumu sızlatan bir melodi yakaladığım zaman, aynı duygu karşı tarafa da geçiyor.

İ.P.: İyi bir şarkı sözünü bestelediğinizde, eğer bestesi güzel olmazsa o söze yazıktır. İyi bir melodinin sözleri kötüyse, melodiye yazık olur. Güzel sözle güzel melodi yan yana gelince, ona kand-i mükerrer, yani çifte kavrulmuş diyorlar. İşte o zaman sizin yüreğiniz yanıyor. Sanatçı, burnunun direği sızlayarak orayı okuyor, tam da orada dinleyiciyle buluştuğunu hissediyor.

Y.B.: Çok iyi yazılmış, çok iyi bestelenmiş bir şarkıya, o kadar kötü bir klip çekiliyor ki, parçanın değeri düşebiliyor. Halbuki izleyici, dinleyici, eserle gönül bağı kurabilse daha doğru olur.

İNSANLAR ÖĞRENMEYE DEĞİL EĞLENMEYE PARA HARCİYOR

Y.B.: Sizin 'Katre-i Matem' eserinizde eğlenirken öğretme durumu var değil mi hocam? Patrona Halil İsyanı'ndan Lale Devri'ne kadar birçok şey öğreniyoruz kitaptan.

İ.P.: Ben bunu yapıyorum... İnsanların öğrenmeye para, vakit ve enerji ayırmadığı bir çağda yaşıyoruz. Bunun yerine eğlenmeye para, enerji ve vakit harcıyorlar. O zaman ben insanlara bu birikimlerimi eğlence biçiminde vermek zorunda hissediyorum kendimi. Eğlenirken öğrensinler diye...

Y.B.: Çok güzel... Bizim de öyle yapmamız lazım galiba.

İ.P.: Bir roman yazarsanız, bu romanı okuyan kişinin kafasında bir şeyler kalmalı.

YAZDIKLARIM AĞIR GELİYORSA OKUMAYIN

İ.P.: Bazen sahnede bir türkü okunuyor ve bunu okuyan sanatçının, eserin içeriğini anlamadığını fark ediyorsun. Sahnedeki edası, duruşu, kılığı kıyafeti bile o eseri bütünlemiyor. Çok güzel bir deyişi, dekolte bir kıyafetle hopluya zıplaya neşeli bir şekilde söyleyebiliyor. Halbuki içinde derinlik var.

Y.B.: Böyle hatalar çok fazla var hocam, biliyor musunuz...

İ.P.: Bu bakımdan TRT repertuarının baştan sona elden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Pek çok şiir, prozodi uymuyor diye, kelimeler anlaşılmasın diye değiştiriliyor. Sonra ne vezin kalıyor, ne kafiye... Hatta bazen anlam bile kayboluyor. Bunların düzeltilmesi için Sümmani'yi, Aşık Ömer'i, Karacoğlan'ı bilen birilerinin gelip bu işe el atması gerekir.

Y.B.: Mesela 'Hey Onbeşli' diye bir türkü var, insanlar oynuyor!

İ.P.: Şöyle bir şey denesiniz; konserlere çıktığınızda iki parça daha az söyleyip türkülerin hikayesini anlatsanız?

Y.B.: Bu söylediğinizi yaptım hocam. İlk çıktığım dönemde mutlaka üç türkünün hikayesini anlatırdım. Bu hikayeleri salon konserlerinde anlatabiliyorum, seyirci de pür dikkat dinliyor ama halk konserinde

bunu yapamıyorsunuz. Konserler, organizasyonlar büyüdükçe, bunu yapmamaya başladım. Halbuki o küçük salonlarda verdiğim konserlerin tadı başkaydı. Son 10 yıldır konser verme şekli değişti.

İ.P.: Bana bazen 'Hocam yazdıklarınızı anlayamıyoruz ya da ağır geliyor' diyorlar. "Size ağır geliyorsa, okumayın" diyorum. Siz okuyabilesiniz diye kendimi basitleştirsem, ilerleme olmaz. Entelektüel bir insanın, sanatçının görevi, toplumu kendi seviyesine yükseltecek işler yapmaktır; onların seviyesine inmek değildir. 50 kişilik salonda türkülerin hikayelerini anlatarak verdiğiniz konser, 5 bin kişilik halk konserinde seyircinin aldığından daha etkili ve verimli olur bana göre. Bize lazım olan; o 5 bin kişinin zevk ve heyecanı değil, kültürümüzü ve medeniyetimizi ileri götürecek olan, zihne koyduğunuz birikimdir. Yanlış anlaşılmasın; bunları söyleyen lüzumsuzdur, boştur demiyorum. Müzik bir eğlencedir, roman da öyledir ama insanlar eğlenirken hiç olmazsa bir şeyler de öğrenmelidir, hissetmelidir.

2 BİN 500 SAATTE BİR KİTAP YAZABİLİYORUM

Y.B.: Hocam, siz roman yazmadan önce uzun bir araştırma süreci yaşıyorsunuz değil mi?

İ.P.: Beşiktaş'taki ofisimde sabah 09.00, akşam 19.00 saatleri arasında çalışırım. Geldiğimde seni de masanın başında çalışırken bulduğuma hiç şaşırmadım bu yüzden. Çünkü bir şey üreten insan çalışmalıdır. Ofisimde günde 10 saat çalışırım. Senede en az 250 gün ofisime giderim. Toplam 2 bin 500 saat yapar. 2 bin 500 saatte bir kitap yazabiliyorum. Ben çok iyi bir yazar değilim ama çok çalışan bir yazarım. Her sene Ocak ayında kitap çıkarıyorum. Her sene kitap mı çıkarılır denilebilir ama ben her sene bir kitap çıkarmıyorum her 2 bin 500 saatte bir kitap çıkarıyorum. Başkaları o 2 bin 500 saati altı senede kullanıyor diye, 'Altı senede çıkan kitaba daha çok özenilmiştir' denilemez. Benim en iyi yapabildiğim şey bu. Allah bana namazdan niyazdan, akrabalıktan, arkadaşlıktan sorarsa eksikim vardır, hatalıyım ama "Yüce Rabbim sen o kadar affedicisin ki, benim gibi aciz, zavallı, nefesine

yenilmiş birisini affediver" derim, inşallah o da beni affeder. Ama Allah bana 'Kulum sana kalem verdim, onunla ne yaptın?' diye sorarsa öyle yapmamalıyım. Yani yaptığımız işler, aynı zamanda bizim amellerimizdir.

Y.B.: Çok güzel anlatıyorsunuz hocam...

İ.P.: Teşekkür ederim azizim. Eğer yaptıklarımızı ibadet kabilinden sayılsın diye yapmazsak yanılır, güzel yapamayız. Duyarak, hissederek ve farkında olarak... Sözün özü şu; bir insan kendisinde ne varsa, dışarıya onu yansıtır. İyiliği de, kötülüğü de... Karşıya verebileceğimiz şey samimiyetimizdir. Kalplerimizi açarsak, açık kalpler buluruz.

Y.B.: Hocam daha önce "Kaç kitaplık ömrüm kaldı diye yaşıyorum" demişsiniz. Neden böyle yaşıyorsunuz?

İ.P.: Esnaf olmak, çilingir, seyyah veya banka memuru olmak bir tercihtir. En iyi tercih, insanın en iyi bildiği işi yapabilme tercihidir. Sırf bunun için ben üniversitedeki öğrencilerime daha ilk derste "Bu bölüme yanlılıkla geldiyse gidin bir sene daha çalışıp sevdiğiniz, istediğiniz bölümü seçin" diyorum. Kazara hayat yaşanmaz. İnsan sevdiği işi yapıyorsa, mutlu bir hayat sürer. Ben kaç kitaplık ömrüm kaldı derken; aslında hem en sevdiğim işi yapıyorum, hem de gençlerimize aktaracak daha ne kadar konu olduğunu düşünerek, geriye birkaç eser daha bırakmak istiyorum.

Yavuz Bingöl, İskender Pala'nın isteği üzerine Aşık Sümmani'nin 'Ervah-ı Ezelde' eserini okudu.

İLKOKULLARDA KAVAL VE BAĞLAMA DERSİ VERİLMELİ

Y.B.: 1976'da konservatuvara girdim. Konservatuvarda piyano ve korno bölümünde aldığım eğitim sayesinde, 15-16 yaşındayken Shakespeare'in, Beethoven'ın hayatını ezbere biliyordum. Mesela bizim ilkokullarımıza da kaval ve bağlama dersleri konsa, çocuklar küçük yaşlarda o temeli alsın, 14-15 yaşlarına geldiklerinde Yunus'u, Karacaoğlan'ı öğrenirler. O yüzden bunu çok önemsiyorum. Eğer böyle bir çalışma yapılırsa, serzenişte bulunduğumuz gençler, belki ayakları yere daha sağlam

basarak ilerleyebilirler. Bir de bize hep kötü Batı'cılar gelmiş hocam, kendi kültürümüze yabancılaşmışız.

BARIŞ MANÇO, ÇAĞIN ÖTESİNDE BİR SANATÇIYDI

İ.P.: Ben şöyle düşünüyorum: İyi bir sanatçı, durduğu yerde, kendi kimliğini bir ruh olarak ürettiği esere sindirebilen biridir. Onun için iyi bir sanatçı, kendi yaşadığı çağın bütün verilerini, bilgilerini, enstrümanlarını, bütün teorilerini bilmek zorundadır. İyi bir sanatçı, kendi alanının dünya standartlarındaki üretimlerini takip etmelidir. Eserlerini üretirken, kendi geçmişinden ve ruhundan beslenmelidir. Barış Manço'nun yaptığı gibi... Şarkıları, çağın imkanlarının üzerindeydi ve söyledikleri, bizim köklerimizden gelen çizgiyi devam ettiriyordu. Onun için onu hepimiz çok sevdi. Çağdaş olan diğer pop şarkıcılarından pek azını hatırlarız ama Barış Manço'yu torunum bile biliyor. Demek ki; kendi dinamiklerinden ilham alan eser, nesiller boyu yaşayabilir.

Prof. Dr. İskender Pala, "Dünya bizi tanımalı ve zenginliğimizi görmeli. Dünya sanat ortamına katacağımız çok şey var" diyor.

CUMHURBAŞKANI'NA BAĞLI ÇALIŞACAK BİR SANAT KURULU OLUŞTURULMALI

Y.B.: Ne yapıyorsan, kendi kültürünü, kökünü unutmadan yapmak lazım. Ben 9'uncu yüzyıl ile 19'uncu yüzyıl arasında yaşamış ozanların türkülerini senfoni orkestrasıyla söylüyorum. Karacaoğlan, Pir Sultan, Yunus gibi popüler ozanlar var ama Gevheri'yi, Aşık Sümmani'yi de insanlara anlatmak lazım. İlk konserimde 50 kişi vardı, sonra 100 oldu, sonra çoğaldı. İnsanlar konsere gidince popüler şarkılarımı söylememi bekliyor, halbuki ben gençleri geçmiş kültürümüzle buluşturuyorum.

İ.P.: Delikanlılık olsun diye böyle şeyler yapılmasının taraftarıyım. Her şey para kazanma maksatıyla yapılırsa, kendimizi erozyona uğratarız, hatta bu kimliğimizi inkara kadar gidebilir.

KURTULUŞUN TEK YOLU SANAT

Y.B.: Yunus'un, Mevlana'nın müzikali yok. Bu coğrafya yabancıнын elinde olsa neler neler yapar. Zengin bir coğrafyada yaşıyoruz ama bunu yansıtamıyoruz. İklim sorunundan göç meselesine kadar, onca sıkıntıdan ve ekonomik buhrandan kurtuluşun tek yolu sanat. Dünyanın edebiyata, müziğe ve sanata ihtiyacı var. Sanat her dalıyla birleştirir ve bu güçten faydalanmak gerekir. Kendi

kültürümüzün zenginliğini nasıl ortaya çıkarabiliriz sizce? Siz başbakan danışmanı olduğunuz zaman o kadar heyecanlanmıştım ki...

İ.P.: Beni Sayın Ahmet Davutoğlu göreve getirmişti, sonra Sayın Binali Yıldırım başbakanlığı devraldı. 15 Temmuz günü Başbakanımız Binali Yıldırım'a gittim, akşamına hain darbe girişimi oldu. Konuştuk, "Hocam, kültür konusunda yapacak çok işimiz var" dedi bana. O günden sonra yaşananlara bakın... Gezi sürecinden sonra ayrışan ortamı kapatmak niyetiyle, Sayın Başbakan'a 'Tiyatroya gitmek iyi olur' diye bir teklif götürüyorsunuz mesela. Sıcak bakılıyor, plan yapılıyor ancak o gün ülkede veya dünyada öyle bir şey oluyor ki, tiyatroya gitmenin imkanı kalmıyor. FETÖ bir yandan, IŞİD bir yandan, PKK bir yandan... Üstüne ekonomi, Avrupa, dış politika... Malesef sanata sıra gelmiyor.

Y.B.: Peki çözüm nedir hocam?

İ.P.: Türkiye'de paraya yön veren 360 civarında büyük holding var. Bu kuruluşların yönetim kurullarına kültürsanat adamı atanmalı. Cumhurbaşkanımız, "Kültür-sanat devrimi yapılması gerektiğine inanıyorum. Ey holdingler, paraya yön verenler, gelin bu devrimi el birliğiyle yapalım, yönetim kurullarınıza birer kültür veya sanat adamı atayın. Bunu size tavsiye ediyorum" dese ve bunca şirketin yarısı bu tavsiyeye uysa neler olur biliyor musunuz? Mesela TOKİ'nin yönetim kuruluna bir ressam, PTT'ye bir sanat tarihçisi girse kötü mü olur? Bunlar senede bir proje üretip bir film çekse, konser düzenlese...

Y.B.: Kesinlikle çok doğru. Bence de direkt Cumhurbaşkanı'na bağlı Türkiye Sanat Kurulu gibi bir oluşum olmalı. Bu ekiple çalışmalar yapmak lazım. 'Sen Yunus'un müzikalini yap, sen Hacı Bektaş'ın filmini yap' diye yönlendirmeye ihtiyaç var.

SABAH